

Панькова Т.В.

kafedrargflnu@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-9860-0706>

асистент, кафедра англійської філології,

Прикарпатський національний університет

ім. В. Стефаника

Івано-Франківськ, Україна

ПОЛІПРЕДИКАТИВНЕ СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ ЯК КОМПЛЕКСНИЙ МОВЛЕННЄВИЙ АКТ

Комунікативний підхід до мови зумовив зростання інтересу до мовленнєвої комунікації в цілому, комунікативного акту зокрема та умовам, що забезпечують процес його протікання. Комунікативна лінгвістика, зорієнтована на вивчення мовного спілкування, дозволяє повному оцінити різноманітні, у тому числі “складноструктуровані”, види висловлювань.

Мовленнєві акти уже давно привертають увагу мовознавців. *Об'єктом* нашого дослідження є комплексні мовленнєві акти, репрезентовані поліпредикативними складнопідрядними реченнями. До *завдань* дослідження зараховуємо: 1) визначення диференційних ознак комплексного мовленнєвого акту; 2) встановлення іллокутивно елементарних конструктивних одиниць у складі досліджуваних синтаксичних структур; 3) виокремлення комунікативних моделей та з'ясування особливостей функціонування дискретних комплексних мовленнєвих актів; 4) дослідження явища “іллокутивної імплікації” у КлМА.

Питанням об'єднання дискретних інтенцій в одній складноструктурованій одиниці займалися такі вітчизняні науковці, як І.П. Сусов, М.С. Веденькова, Л.О. Сергієвська. Комплексні мовленнєві акти становили науковий інтерес для І.М. Кобозевої, В.І. Карабана, А. М. Приходька та інших дослідників.

У сучасному комунікативному синтаксисі комплексні мовленнєві акти (далі – КлМА) розглядаються як “двоактові” (“двоіллокутивні”) номінації (Кобозева І.М., Ким Гон Сук, 2000, с. 95), як комбінації головного і допоміжного МА (далі – ГМА та ДМА відповідно) (Приходько, 2014). Головним (→) вважається той МА у складі комплексного, на який очікується перлокутивна (вербальна чи невербальна) реакція адресата, а допоміжним (у термінології А.Н. Приходько – “підпорядкованим”) (Приходько, 2014, с. 94)) (←) – той, де така реакція найменш очікувана, та який слугує для його, головного МА, обґрунтування. ДМА виконують важливу функцію: вони “задають світ

вимови” відповідного ГМА за допомогою прямої чи непрямой експлікації певних компонентів іллокутивної сили останнього.

Аналіз практичного матеріалу дає змогу стверджувати, що 62 % КлМА із суб’юнкцією конститuentів – це МА, що поєднують два і більше МА-асертиви. Напр.: After looking at him for some moments in silent resignation, Mrs Chick said she trusted he hadn't said it in aggravation, because that would do very little honour to his heart. (Charles Dickens) Це поліпредикативне складнопідрядне речення (далі – ППСР) є конструкцією з чотирма ПО, які репрезентують три МА-асертиви, два з яких є допоміжними й один – головним ($ДМА_{АС} \rightarrow ДМА_{АС} \leftarrow ГМА_{АС}$).

Однією з дистинктивних характеристик КлМА є те, що синтаксичне аранжування ППСР не ізоморфне тим прагматичним значенням, які він виражає. (Приходько, 2014, с. 93) Так, наступна поліпредикативна конструкція (далі – ППК), яка містить сім ПО, репрезентує тільки шість МА: п’ять допоміжних актомовленнєвих функцій (далі – МА-функцій) і одну головну: After Briggs had got into bed (1), he lay awake for a long time, still bemoaning his analysis, and saying (2) he knew it was all wrong (4), and they couldn't have analysed a murderer worse (5), and — how would Doctor Blimber like it if his pocket-money depended on it (6)? (Charles Dickens) Позиційно остання ПО (*if his pocket-money depended on it*) не містить повідомлення щодо стану речей *p*, а тільки обґрунтовує зміст попередньої ПО, утворюючи разом з нею один, головний, МА.

Більшість досліджуваних поліпредикативних структур є поєднанням двох типів МА. Як правило, один з них є іллокутивно сильним, інший (або інші) – іллокутивно слабкими. До іллокутивно сильних МА, услід за А.Н. Приходько, ми зараховуємо, у першу чергу, директиви і квеситиви, а до іллокутивно слабких – асертиви й комісиви. (Приходько, 2014, с. 91) Водночас, як показує аналіз практичного матеріалу, асертив може виступати ГМА у комплексних асертивах (як було продемонстровано вище), а директив може бути допоміжним у КлМА з іншою, сильною, іллокуцією.

Розглянемо іллокутивні функції у наступному реченні: Tell me, Lady Brenda (1), is it true you are looking for a flat (2), because I think I've got just the place for you (3)? (It's being done up now and will be ready well before Christmas.) (Evelyn Waugh) Ця синтаксична конструкція, що містить чотири ПО, є КлМА з трьома МА-функціями. Дві останні у синтагматичному ланцюжку ПО становлять один ДМА-асертив, оскільки парентетичний диз’юнкт *I think* не має окремої МА-функції. Перша ПО у цьому ППСР, хоча і є директивом, містить лише допоміжну, “слабку”, іллокуцію, яка накладається на основну іллокутивну функцію речення – функцію квеситива. У цілому ж, КлМА репрезентований реченням – це сполучення трьох різних МА-функцій: $ДМА_{д} \leftarrow ГМА_{КВ} \rightarrow ДМА_{АС}$.

Як було продемонстровано вище, синтаксична структура КлМА не завжди ізоморфна тим прагматичним значенням, що ним передаються.

Водночас, між структурно-семантичними типами ППСР та прагматичними значеннями, що виражають такі речення, існують певні закономірності. Так, елементарними на іллокутивному рівні всередині КлМА можуть бути не лише окремі ПО – конструктивні одиниці ППСР – а й їх сполучення. Простий МА у складі комплексного має місце у наступних випадках:

- 1) коли присудок головної або підрядної (-них) частини поліпредикативної конструкції виражений предикативною одиницею;
- 2) коли дієслово-присудок чи антецедент головної частини ППСР поширюється об'єктно-з'ясувальним підрядним реченням;
- 3) коли у головній ПО присутній антецедент, який модифікується атрибутивним підрядним рестриктивного типу;
- 4) коли ціле головне речення у складі ППСР або певний його компонент поєднані субординативним зв'язком з підрядним адвербіальним реченням умови, поступки або мети.

Наведені вище частини ППК співвідносяться з елементарним МА, оскільки підрядна ПО у таких структурах лише забезпечує умову успішності МА, вираженого головною частиною.

Так, прагматично біллокутивним є наступне трикомпонентне СПР: (If he came to the door now I should run into his arms. I should want him to hold my hand for weeks.) I mean I believe (1) I *could* love him in the other way, his way, now (2). (John Fowles) Ця ППК містить два МА-асертиви, перший з яких виражений сполученням головної ПО і позиційно першого у синтагматичному ланцюжку об'єктно-з'ясувального підрядного. Третя ПО – ще одне підрядне речення з семантикою з'ясування, що розкриває зміст дієслова-присудка першого підрядного, – не становить з ним одного МА. На відміну від першої ПО, ця ланка послідовного підпорядкування не утворює елементарного МА з головною частиною речення, про що свідчить тема-рематичне улаштування конструкції: на рівні її макроструктури носієм нової інформації (ремою) виступає саме друге однорідне супідрядне.

Застосована тут методика АЧ для визначення ГМА не є випадковою. Рематичний компонент, як відомо, бере участь у вираженні предикативності. А оскільки предикативність, як стверджує О.В. Падучева, є однією з основних складових МА (Падучева, 1985, с. 23), саме у ньому й зосереджена домінуюча комунікативна інтенція мовця.

Іншою особливістю КлМА, на відміну від простого, є синкретизм прагматичних значень у комунікативній структурі ППСР. Накладання двох та більше перформативних схем спостерігаємо у конструкціях, в яких актуальна (у цьому контексті комунікативна) інтенція не “пригнічує” буквальної. Йдеться про такі структури, в яких присутня т.зв. “іллокутивна імплікація”. Так, до прикладу, типова для директивів структура розповідного речення може бути замінена питальною:

Come here, little one, did you hear what I said? (Iris Murdoch) Це речення являє собою гіпотактичну конструкцію, яка не ізоморфна тим

прагматичним значенням, що нею виражаються: будучи полі-, а саме трикомпонентною, на структурному рівні, досліджувана конструкція є поєднанням двох іллокуцій на комунікативному: $ГМА_D \leftarrow ДМА_{КВ}$. Обидва МА – квеситив і директив – належать до іллокутивних сильних. Проте, “сильнішим” у цьому КЛМА, тобто таким, на який очікується реакція адресата повідомлення, є директив. Підтвердженням цьому є наступний контекст, який показує, що адресат повідомлення відреагував саме на прохання підійти, а не дав (вербальну) відповідь про те, чи почув він адресанта: *She caught Lindsay's hand as the girl moved past her, and looked intently up into her face. (Iris Murdoch)* На те, що у цьому КЛМА має місце іллокутивна імплікація, вказує питальна структура конструкції, яка є нетиповою для МА-директива.

Окрім директивних питальної структури іллокутивна імплікація має місце у квеситивах розповідної й спонукальної структури, в експресивах питальної й спонукальної структури, асертивах питальної структури висловлення.

Іншою відмінною особливістю КЛМА є те, що вони характеризуються дифузією різних іллокутивних сил. Така дифузія призводить до якісно нових прагматичних смислів, ніж це можна очікувати із простого додавання однієї іллокуції до іншої.

Розглянемо прагматичну спрямованість наступної синтаксичної конструкції: *Occasionally I would be stopped by workmen who didn't know about Peter (1) and who would insist that I couldn't go in (2) because nobody lived there (3). (Margaret Atwood)* Це СПР з п'ятьма ПО є поєднанням трьох МА. Накладання іллокутивних сил ДМА-асертивів (першого і третього) – на іллокуцію ГМА (*who would insist that I couldn't go in*) уможливило потрактування цього КЛМА як такого, основною іллокутивною силою якого є “застереження”. Ця іллокутивна функція не отримує формального вираження у поверхневій структурі висловлення. Проте, наявна у прагматичній структурі речення дифузія смислів дає змогу віднести досліджуваній МА до класу реквестивів.

КЛМА, репрезентовані ППСР, поєднують у собі бі- та полікомпонентні прагмасемантичні вектори. Таке поєднання призводить до того, що іллокутивна сила КЛМА конституюється на основі взаємопроникнення однієї настанови в іншу. Звідси, можна говорити про два типи реалізації таких МА:

1) дискретні, або різноіллокутивні (наприклад, асертивно-квеситивний $МА_{АС} \rightarrow МА_{КВ}$, квеситивно-асертивний $МА_{КВ} \leftarrow МА_{АС}$, асертивно-ін'юнктивний $МА_{АС} \leftarrow МА_{ІН}$, тощо);

2) синкретичні, або одноіллокутивні, КЛМА (асертивно-асертивний $МА_{АС} \rightarrow МА_{АС}$ або $МА_{АС} \leftarrow МА_{АС}$).

До синкретичних КЛМА ми зараховуємо комплексні асертиви. $КЛМА_{АС}$ – це неелементарний МА, у якому як головною, так і допоміжною (-ними) МА-функціями є асертивні. Як і у випадку з простим МА-асертивом, типовою формою реалізації $КЛМА_{АС}$ є

розповідне речення, а інтенціональним змістом – задоволення інформаційних потреб адресата. Такий МА спричинює певні зміни у фрагменті його епістемічного світу або як привнесення нового знання, або ж як модифікацію уже наявного.

Наступне ППСР є КлМА_{АС}: He might possibly have passed by without stopping at all, or at most for half a minute to glance in at the scene (1), had not his advent coincided with the discussion on corn and bread (2), in which event this history had never been enacted. (Thomas Hardy) Комуникативна модель цього МА: ГМА_{АС} ← ДМА_{АС} ← ДМА_{АС}. На те, що саме підпорядковуюча одиниця містить головну іллокуцію, вказує наступний контекст, де автор роману коментує значення вчинку героя: But the subject seemed to arrest him, and he whispered some inquiries of the other bystanders, and remained listening. (Thomas Hardy)

Друга група КлМА – такі, що носять дискретний характер. У складі цих МА можна виокремити дві, три та більше різноспрямованих іллокутивних сили. Узявши за основний критерій іллокутивну функцію ГМА, виокремлюємо наступні комуникативні моделі дискретних КлМА, репрезентованих гіпотактично оформленою конструкцією:

- 1) комплексний промісив (КлМА_{ПР});
- 2) комплексний менасив (КлМА_М);
- 3) комплексний ін'юнктив (КлМА_{ІН});
- 4) комплексний реквестив (КлМА_Р);
- 5) комплексний квеситив (КлМА_{КВ});
- 6) комплексний експресив (КлМА_Е).

КлМА_{ІН} – це такий тип МА, за допомогою якого адресант намагається реалізувати свою інтенцію через нормування поведінки адресата. Формою реалізації КлМА_{ІН} є спонукальне речення та різні форми імператива. На відміну від простого МА-ін'юнктиву, КлМА_{ІН} містить допоміжні МА, іллокутивна функція яких “нашаровується” на основну іллокуцію. Такими допоміжними МА виступають МА-асертиви, за допомогою яких адресант має на меті обґрунтувати, пом'якшити ГМА або збільшити вірогідність виконання каузованої дії. Напр.:

And when you've done that (1) go on to my house with the basket, and tell my wife to put away that washing, because she needn't finish it (3), and wait (2) till I come hwoome (4), as I've news to tell her (5).” (Thomas Hardy) Комуникативна модель цього речення: ДМА_{АС} ← ГМА → ДМА_{АС} → ДМА_{АС} → ДМА_{АС}.

Перлокутивним ефектом КлМА_Р є також здійснення певного впливу на діяльність адресата. Однак, на відміну від КлМА_{ІН}, іллокуція КлМА_Р є більш “м'якою” і має форму радше прохання, аніж наказу. Поверхнева форма такого МА – спонукальна або питальна, а МА-обґрунтуванням(и) у КлМА_Р є МА-асертиви.

Так, у реченні ‘We’re like we used to be, lying in the woods-Hartley (1), will you be with me tonight please at last, just to be together quietly (2)? (Iris Murdoch) перший (елементарний) МА є обґрунтуванням прохання

адресанта, вираженого у ГМА. Комуникативну модель цього КлМА можна представити за допомогою наступної формули: ДМА_{АС} ← ГМА_Р.

КлМА_{ПР} є підвидом МА-комісиву, мета якого полягає у здійсненні обіцянки зробити щось в інтересах адресата. Промісиви роблять мовця причетним до сфери адресата, а від виконання взятих ним зобов'язань залежать події цієї сфери. Формою реалізації КлМА_{ПР} є розповідне або спонукальне речення. Асертив-обґрунтування у КлМА_{ПР} містить пояснення або причину обіцяної дії: “Since you have introduced the mention of her, and have connected me with her (1) and have said that I know all about her (2), I shall make bold to amend the toast (3). <...>” (Charles Dickens)

КлМА_М – це неелементарний МА, перлокутивний ефект якого полягає у здійсненні впливу на діяльність адресата. Такий вплив відбувається через вербальну погрозу чи застереження. Наприклад: “(John, don't argue.) If you are not careful I shall send Thunderclap back to Uncle Reggie and say (1) that I find you are not a good enough boy to keep him (2). (You wouldn't like that would you?)” (Evelyn Waugh) Ця чотирикомпонентна ППК є біллокутивним МА, ДМА у якому містить обґрунтування домінуючої іллокуції висловлення (*I shall send Thunderclap back to Uncle Reggie*). Допоміжним(и) у комплексному промісиві також виступають прості МА-асертив(и).

КлМА_Е передає психологічний стан адресанта: вибачення, подяку, співчуття, докір, подив, обурення. Поверхнева форма реалізації такого МА здебільшого оклична.

Наступний комплексний експресив передає подив головного героя стосовно того, як його сприймають інші: What old fashion could that be, Paul wondered with a palpitating heart, that was so visibly expressed in him; so plainly seen by so many people! (Charles Dickens) Це речення – біллокутивна конструкція зі зворотнім, експресивним, порядком розташування компонентів. Домінуюча іллокуція досліджуваного чотирикомпонентного СПР – експресивна. Про це свідчить препозиція підрядного з'ясувального з “емфатичним” розміщенням компонентів (what + частина складного модального присудка + підмет), лексичне наповнення атрибутивних ПО й оклична форма речення.

Найважливішою відмінною ознакою КлМА_{КВ} слід вважати різницю в інформаційних потенціалах адресанта й адресата. Вживаючи цей МА, адресант інформує адресата про наявність такої різниці, маючи на меті нівелювати її шляхом отримання (у якості відповіді на запитання) відповідної інформації. Квеситивна пропозиція повинна володіти структурною ознакою питальності: When it was made, I said, shall I be mother? (John Fowles)

Наведемо приклад поєднання трьох МА-функцій у межах комплексного квеситиву:

“Well, now you're at university we must get you to think for yourself, mustn't we?” (Julian Barnes) У цьому СПР на основну іллокуцію

‘квеситив’ нашаровуються іллокутивні функції асертива й директива. Специфіка прагматичного устрою наведеного вище речення полягає у тому, що наказ є адресантно-орієнтованим, а тому й заповнення інформаційної лакуни має радше риторичний характер.

Разом із тим, усі зазначені типи КлМА засвідчують той факт, що ППСР найактивніше використовуються у скопусах “повідомлення” та “питання”, де вони виконують функцію регулювання поведінки комунікативного партнера.

Отже, будучи у структурному відношенні поєднанням трьох і більше ПО, ППСР є КлМА з двома, трьома і більше МА-функціями. Поєднання кількох МА-функцій в одному МА пов’язано з феноменом мовленнєвого синергізму, прагмапсихологічна сутність якого полягає в тому, що перлокутивний ефект складного МА перевершує перлокутивний ефект, який чинить кожен окремо взятий його компонент – простий МА. КлМА є гетероморфними одиницями, ієрархія граматичних відношень у яких нерідко не ізоморфна ієрархії прагматичних відношень між їх частинами, а синкретизм мовленнєвого значення детермінується прагмасемантичною дискретністю їх компонентів. Це структури з кількома пропозиціями, котрі накладаються одна на одну, та зумовлені здебільшого ситуативною поліінтенційністю. КлМА, репрезентовані ППСР, поділяються на дискретні й синкретичні. Комунікативна цілісність таких МА обумовлюється не тільки семантичними відношеннями між суб’юнктами, а й прагматичними відношеннями між МА-функціями.

Список використаної літератури

- 1. Кобозева И.М.**, Ким Гон Сук. Сложное предложение как форма сложного речевого акта. Сложное предложение: традиционные вопросы теории и описания и новые аспекты его изучения. Материалы научной конференции. М.: Русс. учеб. центр. 2000. Выпуск 1. 254 с.
- 2. Приходько А.Н.** Сложный речевой акт в паратактической упаковке. Когниция. Коммуникация. Дискурс. Междунар. сб. н. тр. Харьков: ХНУ им. В.Н. Каразина. 2014. № 8. С. 93-102.
- 3. Падучева Е.В.** Высказывание и его соотносительность с действительностью (референциальные аспекты семантики местоимений). М.: Наука, 1985. 271 с.
- 4. Крылова О.А.** Коммуникативный синтаксис русского языка. М.: Изд-во Росс. ун-та дружбы народов, 1992. 172 с.

References

- 1. Kobozeva, I.M.**, Kim Gon Suk. (2000). Slozhnoe predlozhenie kak forma slozhnogo rechevogo akta [Composite Sentence as a Form of a Complex Speech Act]. Slozhnoe predlozhenie: traditsyonnye voprosy teorii i opisaniia i novye aspekty ego izucheniia. Materialy nauchnoi konferentsii. M.: «Russ. ucheb. tsentr». Vypusk 1 [in Russian].
- 2. Prikhodko, A.N.** (2014). Slozhnyi rechevoi akt v paratakticheskoi upakovke [Complex Speech Act in a

Paratactic Packaging]. Kognitsiia. Kommunikatsiia. Diskurs. Mezhdunar. sbornik nauch. trudov. Kharkov: KhNU im. V.N. Karazina. Nomer 8 [in Russian]. 3. **Paducheva, E.V.** (1985). Vyskazyvanie i ego sootnesennost s deistvitelnostiu (referentsyalnye aspekty semantiki mestoimenii)[An Utterance and Its Correlation with Reality]. M.: «Nauka» [in Russian]. 4. **Krylova, O.A.** (1992). Kommunikativnyi sintaksis russkogo yazyka [Communicative Syntax of the Russian Language]. M.: Izd-vo Ross. un-ta druzhby narodov [in Russian].

Список використаних джерел

1. **Atwood, Margaret.** The Edible Woman. URL: https://royallib.com/read/Atwood_Margaret/The_Edible_Woman.html#0
2. **Barnes, Julian.** The Sense of an Ending. URL: https://royallib.com/book/Barnes_Julian/The_Sense_of_an_Ending.html
3. **Dickens, Charles.** Dombey and Son. URL: https://royallib.com/read/Dickens_Charles/Dombey_and_Son.html#0
4. **Fowles, John.** The Collector. URL: https://royallib.com/read/Fowles_John/The_Collector.html#0
5. **Hardy, Thomas.** Tess of the d'Urbervilles. URL: https://royallib.com/read/Hardy_Thomas/tess_of_the_durbervilles.html#0
6. **Murdoch, Iris.** An Unofficial Rose. URL: https://royallib.com/read/Murdoch_Iris/An_Unofficial_rose.html#0
7. **Murdoch, Iris.** The Sea, the Sea. URL: https://royallib.com/read/Murdoch_Iris/The_Sea_the_Sea.html#0
8. **Waugh, Evelyn.** A Handful of Dust. URL: https://royallib.com/read/Waugh_Evelyn/A_Handful_Of_Dust.html#0

Панькова Т.В. Поліпредикативне складнопірядне речення як комплексний мовленнєвий акт

У статті розглянуто особливості прагматичного улаштування поліпредикативних складнопірядних речень у сучасній англійській мові. Досліджувані синтаксичні структури виступають у якості синкретичних і дискретних комплексних мовленнєвих актів, що являють собою бі- та полііллокутивні номінації. Такі номінації є поєднанням головного й (щонайменше одного) допоміжного мовленнєвих актів. У статті виокремлено комунікативні моделі та з'ясовано особливості функціонування дискретних комплексних мовленнєвих актів; продемонстровано, що їх синтаксична структура не завжди ізоморфна тим прагматичним значенням, що ними передаються; а також встановлено перелік елементарних на іллокутивному рівні конструктивних одиниць досліджуваних синтаксичних структур. В результаті дослідження автор доходить висновку про те, що синкретизм мовленнєвого значення у багатокомпонентних складнопірядних реченнях детермінується не тільки семантичними відношеннями між

суб'юнктами, а й прагматичними відношеннями між актомовленнєвими функціями.

Ключові слова: поліпредикативне складнопідрядне речення, комплексний мовленнєвий акт, перлокутивний ефект, головний мовленнєвий акт, допоміжний мовленнєвий акт.

Панькова Т.В. Полипредикативное сложноподчинённое предложение как комплексный речевой акт

В статье рассмотрены особенности прагматического устройства полипредикативных сложноподчинённых предложений в современном английском языке. Исследуемые синтаксические конструкции выступают в качестве синкретических и дискретных комплексных речевых актов, которые являются би- и полииллокутивными номинациями. Такие номинации – это сочетание главного и (по меньшей мере одного) вспомогательного речевых актов. В статье выделены коммуникативные модели и выяснены особенности функционирования дискретных комплексных речевых актов; продемонстрировано, что их синтаксическая структура не всегда изоморфна тем прагматическим значениям, которые ими передаются; а также установлен перечень элементарных на иллокутивном уровне конструктивных единиц изучаемых синтаксических структур. В результате исследования автор приходит к выводу о том, что синкретизм речевого значения в многокомпонентных сложноподчинённых предложениях детерминируется не только семантическими отношениями между суб'юнктами, а и прагматическими отношениями между акторечевыми функциями.

Ключевые слова: полипредикативное сложноподчинённое предложение, комплексный речевой акт, перлокутивный эффект, главный речевой акт, вспомогательный речевой акт.

Pan'kova T.V. Polypredicative complex sentence as a complex speech act

The article considers the specifics of the pragmatic structure of polypredicative complex sentences in modern English. The studied syntactic structures function as complex speech acts representing bi- and poly-illocutionary nominations. Such nominations are a combination of the main and (at least one) subsidiary speech acts. The perlocutionary effect of a complex speech act exceeds the effect produced by every single component – an elementary speech act. The study of the pragmatic relations between the immediate constituents of complex sentences has enabled the author to conclude that the syncretism of the speech sense in them is determined by the pragmasemantic discreteness of their components. As a result of the study, it has been established that hypotactic multi-clause syntactic constructions represent syncretic and discrete complex speech acts, whose communicative integrity is conditioned not only by the semantic relations between the

subjuncts, but also by the pragmatic relations between the speech-act functions. Among the discrete complex speech acts the author singles out complex assertives, injunctives, requestives, promissives, menasives, quesitives and expressives. Communicative models and specifics of the functioning of discrete complex speech acts have been singled out; it has been proved that their syntactic structure is not always isomorphic to the pragmatic meaning they express; and the regularities of elementary illocutionary constructive units of the studied syntactic structures have been distinguished.

Key words: polypredicative complex sentence, complex speech act, perlocutionary effect, main speech act, subsidiary speech act.

Стаття надійшла до редакції 10.04.2019 р.

Стаття прийнята до друку 14.04.2019 р.

Рецензент – д. філ. н., проф. Прикарпатського національного університету ім.В.Стефаника, Я.В.Бистров